

8. PRE-CATÀLEG D'EDIFICIS D'ESPECIAL PROTECCIÓ

En aquest Pre-catàleg o llistat d'acord amb l'article 75.2 del Reglament de la Llei d'Urbanisme, s'inclouen els principals edificis i espais del nucli urbà, urbanitzable i no urbanitzable. Serà desenvolupat per un pla especial, tal com es determina a les normes urbanístiques del POUM.

Les bases que s'han utilitzat per la seva confecció provenen del el **Catàleg Provincial**. Així com **CATÀLEG D'EDIFICIS ALMACELLENCES DEL SEGLE XVIII, OBRA DE L'ARQUITECTE JOSEP MAS DORDAL I D'ESPECIAL PROTECCIÓ**. Aprovat per unanimitat del Ple de la Corporació municipal d'Almacelles, de data 27 de novembre de 2003.

Per a cada edifici es donen determinacions de protecció que remeten als instruments del POUM.

En el cas dels edificis del nucli històric, les determinacions d'aquest pre-catàleg completen les de la zona 1ª del sòl urbà i també serviran de punt de partida de Pla de Protecció que es preveu per a la subzona 1a.

En primer lloc, s'inclouen els edificis de valor individual, situats en diferents indrets del terme.

En segon lloc, els edificis particulars del període de la Il·lustració.

Finalment, els jaciments arqueològics.

Dels jaciments arqueològics només es fa una relació referida a unes genèriques cotes, per problemes de delimitació exacta.

A. EDIFICIS INDIVIDUALS

CASA CAL COSCOLLAR. Ca10.

EMPLAÇAMENT:

La casa coneguda com Cal Coscollar està a la plaça Fortuny núm. 2, tanmateix té una segona façana que dona al carrer Prat de la Riba.

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

La casa data de l'any 1931

AUTOR:

Es desconeix l'autor

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat privada

ÚS:

Funciona com habitatge d'ús domèstic

OBSERVACIONS:

En destaquen les dues façanes amb elements de gran interès arquitectònic corresponents a portes i finestres i la forja dels balcons

Cal protegir les dues façanes i els elements que les componen

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment s'hi estan fent obres que afecten les façanes.

GRAU DE PROTECCIÓ

Paradoxalment, inclòs en l'inventari del patrimoni de Catalunya. Llei

Patrimoni Català.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Es protegeix el volum, buits i plens de la façana.
Es permeten obres que retornin a l'estat originari.

CASA FRANCO.Ca4.

EMPLAÇAMENT:

La Casa Cal Franco es troba dins el nucli urbà d'Almacelles al carrer Carme núm. 25

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

Consten dues dates referents a la seva construcció 1890 i 1972. La primera correspondria a la construcció i la segona a una reforma.

AUTOR:

Se'n desconeix l'autor

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat privada

ÚS:

Es tracta d'una casa habitada per a ús domèstic

OBSERVACIONS:

Cal destacar la seva tribuna que dóna al carrer Carme, d'especial interès arquitectònic. Cal protegir-ne la mateixa façana.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

La casa es troba en bon estat

GRAU DE PROTECCIÓ

Inclòs en l'inventari del patrimoni de Catalunya. Llei Patrimoni Català.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Conservació de la façana. A la qual no s'hi permet l'addició d'altres elements.

CASA CAL METGE.Ca8.

EMPLAÇAMENT:

La casa es troba al carrer Sant Isidre núm. 9

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

Data de 1890

AUTOR:

Es desconeix l'autor

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat privada

ÚS:

Es tracta d'un habitatge d'ús domèstic

OBSERVACIONS:

En destaca la seva façana principal amb els trets i elements arquitectònics d'especial interès com són els marcs de portes i finestres.

Cal protegir la façana principal

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment es troba en bon estat

GRAU DE PROTECCIÓ

Inclòs en l'inventari del patrimoni de Catalunya. Llei Patrimoni Català.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Conservació de la façana. A la qual no s'hi permet l'addició d'altres elements.

ANTIC ESCORXADOR MUNICIPAL. Ca2.

EMPLAÇAMENT:

L'antic escorxador avui convertit en la seu dels Bombers es troba a la carretera de Sucs núm. 18

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

Existeix el projecte de la construcció de l'escorxador i data del 1926 tanmateix en el registre cadastral consta el 1958 com a data de construcció

AUTOR:

El projecte està firmat per l'enginyer barceloní C. Molinas

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat municipal

ÚS:

L'edifici va funcionar des dels seus inicis com a escorxador municipal fins als anys 80 que es converteix en Parc de Bombers.

OBSERVACIONS:

Façanes i interiors han estat adulterats en les darreres dècades

Cal protegir la totalitat de l'edifici destacant-ne les façanes

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

L'estructura de l'edifici es troba en bon estat

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Es protegeix el volum, la façana i l'estructura
Cal recuperar la configuració original. El tipus arquitectònic i els elements de la construcció

ESGLÉSIA DE LA MERCÉ.Ca6.

EMPLAÇAMENT:

L'església consagrada a la Mare de Déu de la Mercè es troba dins el nucli urbà de la població d'Almacelles concretament a la plaça de la vila. Està davant mateix de la porxada de l'Ajuntament. L'església construïda a finals del segle XVIII està al centre mateix de les vuit illes històriques.

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

L'edifici fou construït a finals dels segle XVIII en el mateix moment que es construeix la nova població d'Almacelles.

AUTOR:

L'autor de l'edifici fou l'arquitecte barceloní Josep Mas Dordal, gran arquitecte il·lustrat i autor d'obres tan importants com la basílica de la Mercè, l'ampliació del Palau Episcopal, o el Palau Moja totes elles a Barcelona.

El campanar que fou enderrocat durant la Guerra Civil espanyola fou refet a mitjans del segle XX per l'arquitecte Mariano Gomà Pujadas

PROPIETAT:

Actualment l'edifici pert any al Bisbat de Lleida

ÚS:

Actualment és la única església existent en el nucli urbà i és en aquesta on es celebren totes les cerimònies religioses.

OBSERVACIONS:

Cal fer esment de les diferències constructives entre la façana originària del segle XVIII i la torre campanar feta amb totxana de manera que el contrast és d'allò més notable.

Cal protegir la totalitat de l'edifici

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment l'edifici tan exterior com interiorment es troba en un molt bon estat de conservació.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici.

En el qual només s'admetran obres de restauració.

Es mantindran: la façana principal del segle XVIII, porta, emmarcament, rosetó i tots els altres elements originals, interiors i exteriors.

ANTIC COL·LEGI PITÀGORES.Ca1.**EMPLAÇAMENT:**

El Col·legi Pitàgores es troba dins el nucli urbà de la població d'Almacelles a la comarca del Segrià. L'edifici es troba entre els carrers Nebrija, Pitàgores, Balmes i del Nord, concretament al carrer Pitàgores núm. 2 Geogràficament l'edifici es troba en la part alta de la població en la vessant oest del Tossal de Santes Creus.

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

L'edifici fou construït durant el període de la Mancomunitat, l'any 1919. Es va construir per acollir els escolars de la població i anys més tard durant la dècada dels 50 es va fer una ampliació alçant un pis sobre i que fou obra de l'arquitecte Mariano Gomà Pujadas.

AUTOR:

Són dos els autors. La primera obra de planta baixa i amb patis fou de l'arquitecte Joan Bergós i Massó gran deixeble de Gaudí i l'ampliació fou de l'arquitecte lleidatà Mariano Gomà i Pujadas.

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat municipal

ÚS:

L'edifici va funcionar des dels seus inicis com escola pública fins l'any 1983 que queda en desús i es converteix en magatzem municipal, fet que produeix en seguit de desperfectes a l'edifici enormement importants però reversibles.

OBSERVACIONS:

En destaca la seva façana principal amb els trets i elements arquitectònics típics del període de la Mancomunitat, com en són les finestres i les portes.

Cal protegir la totalitat de l'edifici

L'edifici està declarat BCIL (Bé Cultural d'Interès Local)

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment s'està rehabilitant l'edifici tan interior com exteriorment

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici.

En el qual només s'admetran obres de restauració.

No es permeten afegits a la façana i el volum en general.

PLAÇA PORTICADA PLAÇA DE LA VILA.Ca5.**EMPLAÇAMENT:**

Els Porxos es troben a la plaça de la vila, davant mateix de l'església de la Mare de Déu de la Mercè i dins el nucli urbà. Ocupen tot el lateral de les façanes de la illa de cases que es troba davant de la plaça. Aquests porxos a l'igual que la illa a la que pertanyen ocupa el centre de la vila i més concretament el centre de les vuit illes històriques que daten del segle XVIII.

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

Els porxos conjuntament amb la illa de cases on s'hi troba el mateix ajuntament es varen construir durant la segona meitat del segle XIX (1865).

AUTOR:

Se'n desconeix l'autoria

PROPIETAT:

Els porxos ocupen la vorera que és municipal però alhora suporten el pes dels habitatges que hi ha a sobre i per tant formen part de la mateixa façana d'aquestes cases

ÚS:

Els porxos que es troben en via pública aixopluguen la vorera que dona a la plaça, però alhora suporten les cases que hi ha sobre de la galeria. Des de la seva construcció fins avui els porxos han aixoplugat un conjunt de botigues

OBSERVACIONS:

El lloc que avui ocupen tant els porxos com la mateixa illa de cases i que daten del segle XIX estava destinat a acollir el palau del senyor d'Almacelles construït en el segle XVIII. Això és el que es pot observar en els plànols de l'arquitecte Josep Mas Dordal fets a finals del segle XVIII. Tanmateix quan es va materialitzar el projecte, el palau del senyor es va construir en un altre indret, deixant sense construir l'espai que quedava davant la plaça de l'església.

Cal protegir la totalitat de la galeria

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment el seu estat de conservació no és el millor ja que algunes de les arcades s'estan esquerdant degut al pes de les cases que hi ha sobre.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral de la façana i el conjunt dels porxos.

En particular: la galeria, les seves proporcions, els arcs, les bases dels pilars,, el sostre embigat i el paviment (que cal restaurar)

No es permeten les addicions de volums edificatoris que es manifesten a l'exterior.

En la façana es conservarà la forma de totes les obertures i, particularment, els arcs "escassers" emmarcats amb pedra.

TEATRE NOVEDADES.Ca3.**EMPLAÇAMENT:**

El Teatre Novedades es troba dins el nucli urbà de la població d'Almacelles concretament al carrer Major número 41

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

L'edifici fou construït durant el període de la Mancomunitat, l'any 1920. Es va construir per funcionar com a sala d'espectacles i festa. La sala té aproximadament uns 750 m2 i consta d'una gran sala, un escenari amb caixa escènica i unes llotges al voltant de la sala.

AUTOR:

Se'n desconeix l'autor

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és de propietat privada

ÚS:

L'edifici va funcionar des dels seus inicis com a sala d'espectacles però va tancar les portes la dècada dels 60 i actualment no s'utilitza.

OBSERVACIONS:

Cal protegir la totalitat de l'edifici destacant-ne l'interior amb l'escenari i les balconades com a espais d'especial interès.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

L'edifici està en bon estat a pesar d'estar en un estat d'abandonament

VALORS ARQUITECTÒNICS

Cal remarcar la ornamentació modernista de l'arc de l'escenari i la balconada que fa les funcions de llotges al voltant de la sala. Les llotges són de fusta i es sustenten sobre un curiós sistema de pilars de fusta.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici. Interior i volumetria exterior.

En el qual només s'admetran obres de restauració.

En particular:

1. S'haurà de mantenir la sala, les balconades, i l'escenari.
2. La façana principal, a la qual no es podrà fer cap afegit.

ERMITA DE SANT ANTONI ABAD.Ca11.

EMPLAÇAMENT:

C/Major nº148

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

1882

AUTOR:

Desconegut

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici.

En el qual només s'admetran obres de restauració

No es permetin elements afegits al volum de l'edifici.

ERMITA DE LA VERGE DE L'OLIVAR.Ca7.

EMPLAÇAMENT:

Ptda. De la Serra de l'Olivar

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

1987

ESTIL:

Modern tot i conservant-se en l'interior la cavitat on resa la llegenda que es va trobar la Verge. Queda quelcom de l'antic santuari troglodític fet l'any 1955 per l'aleshores capellà de la població Mossèn Alexandre Pedra i Castelar.

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici.

En el qual només s'admetran obres de restauració

No es permetin elements afegits al volum de l'edifici.

ERMITA DE SANT JAUME. LA SAIRA.

EMPLAÇAMENT:

En el nucli agregat de la Saira

ANY DE CONSTRUCCIÓ:

Existeixen dues dates en el registre cadastral. L'una el 1890 que pertany a l'any de construcció i una segona el 1941 que pertany a una reforma. Podria tractar-se d'una construcció del segle XVIII; és a dir del mateix moment en que es va construir la població d'Almacelles

AUTOR:

Se'n desconeix l'autor

PROPIETAT:

Actualment l'edifici és eclesiàstic

ÚS:

Actualment és la única església existent en el nucli agregat de la Saira i en aquesta s'hi celebren algunes cerimònies religioses

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment l'edifici es troba en bon estat

DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ

Protecció integral l'edifici.

En el qual només s'admetran obres de restauració

No es permeten elements afegits al volum de l'edifici.

B. EDIFICIS ORIGINALS DEL PRIMER NUCLI DE LA VILA

B.1. DESCRIPCIÓ DELS EDIFICIS I DETERMINACIONS DE PROTECCIÓ INDIVIDUALITZADES

La descripció d'aquests edificis s'ha extret CATÀLEG D'EDIFICIS ALMACELLENCES DEL SEGLE XVIII D'ESPECIAL PROTECCIÓ OBRA DE L'ARQUITECTE JOSEP MAS DORDAL. Aprovat per unanimitat del Ple de la Corporació municipal d'Almacelles, de data 27 de novembre de 2003

Almacelles, en la seva concepció urbanística del segle XVIII, fou concebuda com un exemple únic d'urbanisme racional, sintètic, sobri i funcional al cent per cent. Aquest urbanisme tan avançat al seu temps fou el fruit de dues personalitats força importants de l'època: Melcior de Guàrdia i Matas, un ric hisendat barceloní que volia obtenir els privilegis reials a costa d'adquirir uns erms despoblats propietat de la Corona, i en Josep Mas Dordal, el més important dels arquitectes il·lustrats de la Barcelona del segle XVIII, autor d'edificis tan emblemàtics com el Palau Moja, la basílica de la Mercè o les esglésies d'Arenys de Mar o de Sant Vicenç de Sarrià.

Se sap que el projecte de la nova Almacelles estava enllestit cap al 1770, poc abans que es decidís per l'oferta d'en Melcior de Guàrdia, en detriment del seu altre rival i competidor en la compra del despoblat d'Almacelles, l'advocat de l'Audiència Reial de Barcelona Grau Cebrià. Aquest projecte concebia una vila amb marcades connotacions de colònia d'ultramar, talment com s'estava fent més enllà de l'oceà Atlàntic i albirava una vila amb carrers rectes i traçat amb tiralínies.

En aquell primer disseny s'establien un total de quaranta cases, dividides en vuit illes que s'estenien en nombre de quatre a banda i banda del temple parroquial. En un primer moment es fa la primera illa que serviria per ubicar la residència provisional del Senyor d'Almacelles en les seves estades a Almacelles i que es concebrà com un petit palau d'aire neoclàssic amb una façana al carrer Major que contemplà fins a nou naus seguides. D'aquest edifici que es començà el 1773 i que es finalitzaria un parell d'anys més tard, serviria principalment per nodrir de serveis la nova vila: la fonda, la fleca, el molí i les dependències administratives del col·lector i altres administradors del Senyor d'Almacelles. A continuació, es van començar a bastir les illes 2, 3 i 4; és a dir, les més properes a l'església per la banda de llevant. Aquests habitatges es van dissenyar per hostatjar el major nombre de colons possibles i en la seva major part eren cases de dues naus que, posteriorment, donarien lloc a divisions i a cases d'una sola nau. D'aquesta segona etapa cal destacar el Pòsit General de la Població, un entramat de sitges i recipients per al gra i altres fruits que s'havien d'emmagatzemar per, posteriorment, entregar-ho al Senyor com a impost de delme. Aquest Pòsit estava situat en la part posterior de la casa propietat del Sr. Josep Arnaldo que, a diferència de la resta d'habitatges, prescindia d'horts a la part posterior de la casa i s'havia habilitat una plaça amb un seguit de rampes i esglaons per facilitar la descàrrega de les mercaderies a les sitges soterrades. Aquesta obra s'enllesteix el 1777 però el 1780 hi ha una ampliació de sitges a la casa veïna, i cap el 1798 es decideix cobrir aquesta plaça amb un cobert per augmentar la capacitat d'emmagatzematge. Aquest cobert encara es visible avui en dia i la façana posterior de la casa (com ja hem dit no tenia hort i donava a aquest lloc públic) encara es conserva en molt bones condicions per haver-se protegit amb el cobert que s'hi va annexar posteriorment.

Una segona tongada d'illes es van fer a partir de la dècada dels anys vuitanta del mil set-cents. En aquest cas, es comencen a bastir les del carrer de la Mercè. A l'igual que en el cas del carrer Major, eren quatre illes rectangulars, però amb cases molt més grans (de tres naus) i de millor qualitat. En un primer moment, sembla que aquest sector anava destinat (com així va ser) a les persones de confiança del Senyor i als colons amb major nombre de terres. De fet, en aquest sector s'hi instal·laren l'arquitecte de la vila, en Josep Mas; comerciants amics d'en Melcior de Guàrdia, alguns dels quals l'ajudaren econòmicament (cas de Francesc Espar) i altres que van fer les funcions d'administradors de finques, com el cas de Jacint Clavell.

Sabem que les darreres cases d'aquest sector de ponent de la vila van ser acabades cap a 1795-1799, i alguns dels solars van quedar vacants o s'aprofitaren com a estables d'animals. La Guerra del Francès va fer marxar molts vilatans que van retornar un cop finalitzada la guerra, i s'hi van bastir algunes cases que seguien l'estil inicial. D'aquesta darrera època són exemples algun habitatge aïllat del carrer de la Mercè, situat més enllà de les quatre illes primigènies.

Ja a finals de la dècada dels noranta del segle XVIII es van trobar en la necessitat d'habilitar nous espais fora d'aquest eix principal que conformava el carrer Major i el de la Mercè, i a principis del segle XIX es comencen a bastir habitatges molt més humils i senzills, a excepció d'algun cas aïllat al carrer d'Enric Prat de la Riba (Casa del Carreter Nou) o del carrer de Sant Isidre (casa número 9).

Amb aquesta introducció i vist l'estat actual d'aquestes cases pioneres de l'Almacelles de la Il·lustració, podem fer el següent catàleg de l'estat actual per ordre d'antiguitat i de conservació dels elements que els són originals.

CARRER DE LA MERCÈ

Número actual:	1-3
Ref. cadastral:	68335-07
Superfície total:	658,16 m ²
Estat actual:	Deteriorat. No està habitada
Any de construcció:	1787-88
Primer propietari:	Jacint Clavell, comerciant de Barcelona
Descripció:	Casa que encetava el sector més noble del carrer de la Mercè. Tenia elements ornamentals que feien d'aquesta casa un exemple únic, com portes de concepció quadrangular i balcons rodons. Conserva encara un celler que el feia el més capaç d'aquella època i balcons de forja antiga en el lateral del carrer del Canigó. Conserva, a més, una porta original d'accés als horts (carrer del Canigó). Malgrat tot, l'any 1946 s'hi afegiren balcons en un segon pis, a imitació dels de la primera planta –que sí eren els originals. Altres actuacions han estat l'obertura d'una porta de local comercial en el què havia estat la porta d'accés a la primera nau, o una finestra que feia les funcions d'aparador.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	7
Ref. cadastral:	68335-04
Superfície total:	177,10 m ²
Estat actual:	Deteriorat. No està habitada
Any de construcció:	1787-88
Primer propietari:	Manel Casals, de Castellserà
Descripció:	Casa que resulta d'una nau, a l'igual que l'altra annexa (número 9) i que es dividí posteriorment, en funció d'herències i particions posteriors. Conserva els marcs de pedra originals de la porta que dóna al balcó i el de la finestra superior de les golfes, que com en altres casos, s'obrí per habilitar un balcó. La porta, de ben segur s'hauria de repicar per trobar l'arcada original. Segons la fitxa cadastral, cap al 1890, s'habilitaren dues portes, una de gran i una de petita d'accés al pis, de les què encara es conserven les portes originals. La forja del balcó és simple (de barrot llis) però conserva el fris superior original, a base de semicercles sortints.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	9
Ref. cadastral:	68335-03
Superfície total:	217,18 m ²
Estat actual:	Deteriorat. Està habitada
Any de construcció:	1787-88
Primer propietari:	Manel Casals, de Castellserà
Descripció:	<p>Casa que resulta d'una nau, a l'igual que l'altra annexa (número 7) i que es dividí posteriorment, en funció d'herències i particions posteriors. Conserva els marcs de pedra originals de la porta que dóna al balcó i el de la finestra superior de les golfes, que es conserva en perfecte estat i amb el marc de pedra original ben definit. La porta, de ben segur s'hauria de repicar per trobar l'arcada original. Segons la fitxa cadastral, cap al 1955, s'habilitaren dues portes (una de gran) i una de petita d'accés al pis. La forja del balcó és simple (de barrot llis) però conserva el fris superior original, a base de semicercles sortints. També es manté els nivells de planta de pedra i s'han afegit artificiosament unes senyals verticals per delimitar la façana. En tot cas, només hi hauria la possibilitat de conservar la dreta per ser la nau d'aquest extrem i la que delimitaria una casa de l'altra.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	11
Ref. cadastral:	68335-02
Superfície total:	374,83 m ²
Estat actual:	Regular. Està habitada
Any de construcció:	1787-88
Primer propietari:	Josep Visa, de Golmés
Descripció:	Casa que resulta la meitat d'un edifici concebut per dos grans naus, a l'igual que l'altra meitat annexa (número 13) i que es dividí posteriorment. Conserva els marcs de pedra originals de la porta que dóna al balcó i el de la finestra lateral de la primera planta, així com les dues finestres superiors de les golfes. Segons la fitxa cadastral, cap al 1950, s'habilità una porta lateral esquerra d'accés a la casa i s'acabà d'obrir una finestra de planta baixa per convertir-la en porta lateral dreta. La forja del balcó és simple (de barrot llis amb combinat d'helicoidal al centre i als cantons). No conserva ni el fris superior, ni els nivells de pedra per diferenciar les plantes. La portalada es conserva perfectament segons la seva concepció original i, de ben segur, la porta és de l'època fundacional, així com alguns ornaments (claus i anella de porta).
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	13
Ref. cadastral:	68335-01
Superfície total:	408,64 m ²
Estat actual:	En procés de restauració
Any de construcció:	1787-88
Primer propietari:	Joan Canela
Descripció:	<p>Casa que resulta la meitat d'un edifici concebut per dos grans naus, a l'igual que l'altra meitat annexa (número 11) i que es dividí posteriorment. Conserva els marcs de pedra originals de la porta que dóna al balcó i el de la finestra lateral de la primera planta, així com les dues finestres superiors de les golfes. Segons la fitxa cadastral, cap al 1950, s'habilità una porta lateral dreta d'accés a la casa i s'acabà d'obrir una finestra de planta baixa per convertir-la en porta lateral esquerra. La forja del balcó és més elaborada i la podríem definir com de barrot amb petits remats de caragol a la part superior i cors amb forja per la part inferior. Conservava el fris superior en espera de ser restituït en les obres de restauració. Manté encara, els nivells de pedra per diferenciar les plantes i la pedra cantonera de reforç en diferents mides combinades. Malauradament, no es conserva la portalada original, si bé, en les obres de repic es pot rescatar, així com el fris de pedra superior de la finestra en planta baixa que hi havia en la part esquerra i que s'obrí fins baix per habilitar una porta quadrangular lateral.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	19
Ref. cadastral:	68342-05
Superfície total:	395,19 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada
Any de construcció:	1788-89
Primer propietari:	Francesc Espar (Casa de Can Clara)
Descripció:	<p>Un dels millors exemples de la casa almacellenca per excel·lència. En ella s'hi veu la típica casa pairal de tres naus (actualment n'ocupa les dues de l'esquerra) i conserva els principals trets fonamentals. Conserva la portalada principal, d'enormes dimensions, amb la porta i elements ornamentals originaris (panys, claus i demés accessoris). També conserva la disposició de les portes amb balcó del pis principal i les petites de les golfes. Conserva el fris superior del teulat i els balcons de forja, amb motius vegetals, florals i amb la part inferior abombada cap a l'exterior que era tan típica d'aquest tipus de balcons. La porta lateral esquerra va ser modificada cap al 1950, encara que probablement en un repic posterior de l'arrebossat exterior es podria determinar la portalada de menors dimensions que la central que hi havia en les naus laterals, amb les finestres de ventilació superiors que es mig entreveuen en una petita finestra que queda sota un balcó. De fet, tant per l'estructura exterior com en la distribució interior, és el millor edifici de concepció il·lustrada de l'Almacelles del segle XVIII que hauria de conservar-se de la manera més íntegra possible. Conserva, a més, el celler, cavallerisses, porta d'accés als corrals feta de maó massís català, escales de distribució amb pilars de fusta i barana de forja en tot el recorregut de l'escala interior. Des del 1904 fins el 1909 va ser la seu de la primera Comunitat de Regants d'Almacelles, en un despatx habilitat pel que aleshores era el propietari d'aquell immoble, el terratinent i president d'honor de la Comunitat, Wenceslao Albareda.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	21
Ref. cadastral:	68342-04
Superfície total:	181,61 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada
Any de construcció:	1788-89
Primer propietari:	Francesc Espar, comerciant de Barcelona
Descripció:	Formaria part de la nau lateral dreta de la casa número 19, del carrer de la Mercè. Com l'edifici annex, es tracta d'un bon exemple d'arquitectura il·lustrada. Conserva el balcó de forja i motius florals amb abombament inferior i finestra original, finestra superior de les golfes i fris de pedra de separació de la primera planta. S'hi afegí cap als anys cinquanta una porta lateral d'accés a l'habitatge i es modificà la portalada lateral per fer-hi una de forma rectangular. Caldria saber, doncs, si repicant l'arrebossat podria sortir l'arcada de pedra original i la finestra de ventilació superior que hi havia en ambdues portes laterals.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	23
Ref. cadastral:	68342-03
Superfície total:	596,83 m ²
Estat actual:	Óptim. Habitada
Any de construcció:	1788-89
Primer propietari:	Francesc Reñé, de Belianes
Descripció:	Únic exemple clar i en molt bones condicions que es troba actualment de la típica casa pairal de l'Almacelles del segle XVIII. Casa de grans dimensions amb tres naus que resten intactes, amb considerable portalada central i portes laterals més reduïdes, amb finestres superiors de ventilació de forma rectangular. Portes de balcó i finestra que conserven el marc de pedra que les emmarcava (encara que arrebossades però ben delimitades) i separacions de planta, tant en la primera que ho feia de la planta baixa, com en la segona que ho feia de les golfes. Tanmateix ha sofert considerables modificacions i restauracions en l'interior, fet que no dóna la possibilitat de recrear-hi la distribució interna originària. Es conserven encara, en perfecte estat, les finestretes de les golfes i la forja, molt senzilla i basada en barrots de ferro prim sense cap tipus d'ornamentació. La pintura exterior va trobar una bona solució en adoptar-s'hi un color crema per a la façana i un vermellós pels marcs de finestres, portes, llindes i sòcols.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	25
Ref. cadastral:	68342-02
Superfície total:	196,65 m ²
Estat actual:	Regular. Habitada
Any de construcció:	1790-91
Primer propietari:	Josep Mas Dordal, arquitecte de Barcelona
Descripció:	Formava part, com en altres casos, de la nau lateral –en aquest cas, l'esquerra- d'una gran casa de tres naus. Conserva pocs elements originals, ja que ha estat molt reformada i condicionada per ser un habitatge unifamiliar. Queda, d'aleshores, el balcó amb forja decorada amb cors a la part inferior i petits roscats de ferro entre barrots a la part superior. Conserva la finestra petita de les golfes força modificada i es conserva encara el fris de pedra entre nivells, de la primera planta, si bé ha desaparegut el de la planta superior. Per la concepció simètrica d'aquestes cases i vist que havia de ser la casa destinada al Mestre d'Obres d'Almacelles, creiem que en aquesta ala no hi havia porta lateral, si bé, s'apreciaven –com es veu encara en l'altra nau anàloga dreta- dues finestres de ventilació que, en aquest cas han estat tapiades excepte en la superior que encara es conserva, tot i que molt modificada. S'hi afegí, en època moderna, una porta lateral d'accés a l'edifici.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	27
Ref. cadastral:	68342-01
Superfície total:	425,27 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Habitada
Any de construcció:	1790-91
Primer propietari:	Josep Mas Dordal, arquitecte de Barcelona
Descripció:	<p>Edifici que és la suma de dues naus, de les tres que tenia originàriament, amb peça amb la veïna del número 25. Actualment els detalls que configuraven la façana originària es troben força modificats, si bé s'entreveuen l'arcada de la porta central (ara retallada en una porta rectangular de local comercial i una de petita d'accés a l'edifici), així com els balcons que es troben força deteriorats i que compten amb el mateix tipus de decoració que la casa del número 25. S'hi aprecien perfectament els frisos superiors, els de pedra que separen nivells de planta, els cantoners de pedra i s'hi albiren perfectament les dues finestres laterals de ventilació de la planta baixa. Una de les finestres (la d'un nivell inferior) està tapiada però es percep perfectament el marc de pedra que l'emmarca. La superior està encara visible i caldria repicar l'arrebossat per treure el marc original a l'exterior. Es força interessant el lateral que dóna a la carretera de Sucs. Sens dubte, és un altre dels millors exemples de casa pairal i, en aquest cas, destinada a uns habitants no dedicats exclusivament a la pagesia com ho mostra l'absència de portalades laterals i l'elegància de detalls com la superposició de finestres en diferents nivells. En aquesta façana lateral s'hi aprecien tres finestres petites en planta baixa que es deuen a posteriors modificacions, una finestra tapada de la què han conservat el marc de pedra que l'emmarcava en la primera planta, així com un balcó encastat amb forja igual a la dels balcons de la façana principal, i finalment dues finestres petites d'iguals proporcions que les que donen al carrer de la Mercè, per una millor ventilació i il·luminació d'aquest espai sota-coberta.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	2
Ref. cadastral:	68346-08
Superfície total:	129,39 m ²
Estat actual:	Optim. Habitada
Any de construcció:	1792-93
Primer propietari:	Josep Torres
Descripció:	<p>Casa cantonera de dues naus que, posteriorment, es van dividir en dues cases d'una de sola. En aquest cas, la casa conserva la finestra petita de les golfes amb el marc de pedra que s'intueix. El balcó és l'originari amb decoració de forja amb motius de cors en la part inferior i roscats de ferro entre barrots en la part superior. S'ha perdut el fris de pedra inferior que delimitava la planta baixa del primer pis i de les portalades originàries no es conserva res en haver-se condicionat com a local comercial. Per contra, de la façana lateral que dona al carrer del Nord, una bona part d'aquesta (la meitat més pròxima al carrer de la Mercè) podria conservar-se amb una similitud pròxima a la que tenia en els seus orígens, si bé, la part més propera al carrer de la Bassa Bona, és de factura més moderna. En aquest lateral més primitiu s'observen dos balcons en dos nivells diferents, amb forja de ferro antiga i d'igual patró que la del carrer de la Mercè, així com un balcó encastat uns metres més amunt i un altre balcó a sobre de similars característiques als de més avall. El terrat-colomar de damunt és un afegit de principis del segle XX.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	4
Ref. cadastral:	68346-09
Superfície total:	198,35 m ²
Estat actual:	Òptim. Habitada
Any de construcció:	1792-93
Primer propietari:	Josep Torres
Descripció:	Nau esquerra de la casa número 2 del carrer de la Mercè. Molt reformada. Només manté l'estructura original, el marc de la porta del balcó del primer pis i el de la finestra petita de les golfes. El balcó és de barrots llisos amb combinació d'hel·licoïdals enmig i als cantons, amb motiu floral al bell mig d'aquest. Dels baixos no es conserva res per haver-se condicionat un local comercial.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	20
Ref. cadastral:	68346-17
Superfície total:	263,02 m ²
Estat actual:	Regular. Habitada
Any de construcció:	1796-97
Primer propietari:	Jaume Arnó
Descripció:	<p>Casa de dues naus, de les quals es pot contemplar com a peça més important la clau de pedra de la portalada principal sota balcó, amb l'any de construcció "1797" que dona fe de l'any d'acabament de l'edifici. Segurament conserva, encara que no es pot apreciar, els marcs de pedra de la porta que dona al balcó del primer pis i, segurament, el de la finestra lateral dreta. De la part baixa, s'ha de conservar l'arcada de pedra de la portalada principal i la d'alguna porta lateral menor, encara que desconeixem l'estat per haver estat mutilades en adaptar-se a local comercial i garatge. També s'hi afegí, en època moderna una porta lateral d'accés a l'habitatge. De la part superior, s'han perdut les finestretes de les golfes per donar lloc a un parell de finestrals de factura moderna. El balcó que encara resta és de forja senzilla i el lateral de l'edifici es troba força distorsionat en haver-se practicat nombroses reformes al llarg dels anys, sense que es puguin apreciar obertures originals de l'època.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	32
Ref. cadastral:	68345-15
Superfície total:	196,66 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada
Any de construcció:	1798-99
Primer propietari:	Ignasi Guàrdia, de Castellterçol
Descripció:	<p>Nau esquerra que es conserva pràcticament en el mateix estat original en què es concebí aquesta casa, bastida únicament per a funcions de gestió i administratives. Respecta la porta principal de mig arc, amb porta de fusta i marc de pedra original, finestra de ventilació superior, frisos de pedra entre nivells de planta, finestra petita de les golfes amb marc de pedra i porta de balcó emmarcada, amb balcó de forja típicament de factura barcelonina, amb ornamentació de motlle molt emprat en edificis de la ciutat comtal. Cal doncs, conservar aquest exemple únic i tots els elements que ens han arribat fins a la data de manera intacta. Podria trobar-se també alguna altra finestra central, a la dreta de la porta que dóna al balcó, però caldria repicar l'arrebossat per esbrinar-ho.</p> <p>L'interior de l'edifici manté les dependències de l'època, amb força elements originaris.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

CARRER MAJOR

Número actual:	5
Ref. cadastral:	69336-13
Superfície total:	381,87 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada
Any de construcció:	1776-1778
Primer propietari:	Josep Arnaldo
Descripció:	<p>Aquesta casa podria formar part d'un conjunt de tres naus, encara que la de referència només conservaria la nau central i l'esquerra d'aquest primitiu immoble. Es conserven en perfecte estat les portes de balcó del primer pis, amb marcs i llindes de pedra de mig punt, així com els frisos de pedra de la primera i segona planta per diferenciar nivells. També es conserven els marcs de pedra de les finestres de les golfes que s'habilitaren com a portes amb balcó i el fris de sota-coberta, amb decoració a base de semicercles.</p> <p>Segurament, podria rescatar-se les arcades originals, ara tapades per rajola que s'afegí posteriorment en habilitar un bar en la planta baixa. Els balcons del primer pis provenen de l'antic Palau dels Barons d'Esponellà que s'aprofitaren un cop es van enderrocar les primeres cinc naus d'aquell antic edifici. L'únic que queda (l'altre va desaparèixer en una darrera reparació) són de forja amb motius florals en la part inferior, roscats de ferro petits entre barrots en la part superior i barrots llisos en la part central d'aquests. Els del segon pis són amb decoració de cors i roscats en la part baixa, barrots llisos en el centre i petits roscats de ferro en la part superior.</p> <p>A banda de la façana en sí, que cal deixar íntegra per haver-se conservat miraculosament bé fins els nostres dies, caldria remarcar que en la part posterior de l'edifici es conserva en perfecte estat el que en el seu dia fou el Pòsit General d'Abastiments de la nova vila. Aquest complex de sitges, cellers, voltes, rampes, plataformes i murs de pedra que es troba en perfecte estat, donada la qualitat dels materials i la perfecta disposició dels elements (segurament fou dissenyat pel mateix Josep Mas Dordal), era l'indret escollit per emmagatzemar tots els productes que calia atorgar al Senyor anualment en concepte d'impost per delme. Aquest complex compta amb un gran celler, on s'hi troben un seguit de sitges diferenciades que estaven comunicades per una rampa, des del carrer del Carme que permetia accedir en un nivell més soterrat. Dalt d'aquest, hi havia una espècie de plaça, des d'on s'accedia mitjançant esglaons i rampes, facilitant l'accés dels carros que abocaven el cereal o els diferents productes en diferents sitges a través d'uns forats, que encara són visibles. Cap al 1780 s'amplia el magatzem a la part de la casa veïna (número 3), on encara subsisteixen voltes en la part posterior del</p>

	<p>local comercial que hi és present, i el 1798 es disposa cobrir aquesta "plaça" amb un cobert per ampliar, encara més, la superfície destinada a magatzem general de productes. Aquest cobert, que encara es conserva avui en dia, manté l'envigat propi del segle XVIII, fet que ha preservat la façana posterior de la casa. Cal dir que, en condicionar-se la part posterior com a lloc públic, la casa en qüestió disposava de dues façanes principals, a diferència de la resta que estaven destinades a corrals.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	7
Ref. cadastral:	69336-12
Superfície total:	110,31 m ²
Estat actual:	Regular. Habitada
Any de construcció:	1776-1778
Primer propietari:	Josep Arnaldo
Descripció:	<p>Per la morfologia d'aquesta casa, com ara el fris superior sota-coberta que es conserva íntegre, els balcons del segon pis, decorats amb cors i roscats de ferro en la part inferior i petits cargols entre barrots en la part superior, que en aquest cas són iguals en el segon i en el primer pis, podríem parlar de la nau dreta d'un immoble originari de tres naus. En aquest cas, es conserven bastant bé tots els seus elements primitius. Es conserven frisos de pedra entre nivells de planta, fet pel qual es pot comprovar la modificació que hi va haver en el seu dia per condicionar les golfes com un habitatge més i afegir, així, un balcó on abans hi havia una petita finestra. També caldria recuperar els marcs de pedra que volten les portes que, segurament, resten amagats sota l'arrebossat. També podria aparèixer quelcom de l'arcada d'accés a l'edifici, però caldria esbrinar-ho en actuacions posteriors.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	15
Ref. cadastral:	69336-08
Superfície total:	109,16 m ²
Estat actual:	Regular. Habitada
Any de construcció:	1776-1778
Primer propietari:	Andreu Pedrerol
Descripció:	Com en altres casos, es tracta de la nau esquerra d'una originària casa de dues naus. De l'edifici original caldria esbrinar si resta quelcom, tot i que són visibles les obertures d'un primer moment en la porta que dóna al balcó del primer pis i en la porta que dóna al balcó del segon, balcó aquest últim que, com en altres cases veïnes fou un engrandiment posterior de la finestra de les golfes que hi havia en els seus orígens. La part baixa ha estat completament arrasada per instal·lar-hi una botiga i no es veuen a simple vista frisos de pedra ni ornament algun. La forja dels balcons que hi havia fins la darrera reforma era el típic a base de barrots llisos i trenats verticals, amb flors de forja en les unions dels eixos verticals d'aquests.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	21
Ref. cadastral:	70329-15
Superfície total:	136,29 m ²
Estat actual:	Òptim. Habitada i reformada
Any de construcció:	1776-1778
Primer propietari:	Pau Freixes
Descripció:	Com en altres casos, es tracta de la nau esquerra d'una originària casa de dues naus. De l'edifici original s'han rescatat, en la darrera reforma, tots els elements que li eren propis: frisos entre nivells, marcs de portes exteriors i sobretot, la gran arcada d'accés a l'edifici. Malgrat la porta lateral que s'hi obrí en temps més moderns i que l'han mantinguda, s'ha resolt molt bé la restauració de l'edifici. Caldrà veure si rescaten els balcons, que en la data no hi són, a base de barrots llisos i trenats verticals, amb flors de forja en les unions dels eixos verticals d'aquests.
PROTECCIÓ	D'acord amb les determinacions de la zona. Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici

Número actual:	12
Ref. cadastral:	69324-06
Superfície total:	392,29 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada (Cal Petit)
Any de construcció:	1775-76
Primer propietari:	Francesc Pinós
Descripció:	<p>El millor exemple que ens resta d'una típica casa almacellenca d'aquest sector. Sens dubte, cal preservar-la en la seva integritat, tot i que en la nau esquerra s'ha alterat parcialment en establir-s'hi un local comercial. Casa de dues naus, la dreta lleugerament més ampla que l'esquerra com solia ser habitual. En aquesta s'hi troba la porta principal d'accés a l'habitatge constituïda per una gran arcada de pedra de grans dimensions que es conserva en perfectes condicions, tot i l'erosió en la zona baixa per l'entrada de vehicles i carruatges al llarg del temps. Conserva frisos de pedra en els nivells de planta baixa amb el primer pis i el del segon caldria descobrir-lo si es repiqués el reboc de la façana. Els balcons i les portes d'accés a l'exterior es conserven íntegres, amb llindes de pedra de mig punt i forja amb motius geomètrics força curiosos. Pel que fa al segon pis, resta una finestra de golfes original i la de la nau dreta s'allargà per col·locar-hi un petit balcó de barrot llis. També s'hi afegí, en temps més moderns una petita finestreta al lateral esquerre del balconet i hom pot veure-hi el fris superior sota-coberta en tota la seva integritat, constituït en base a una filada de semicercles que sostenen una línia de maó seguit abans d'arribar a la teula. L'interior és únic per conservar íntegres les dependències, estructures i dependències tal com eren en una fase inicial, tot i les reformes que s'hagin pogut fer en habitacions i estances superiors.</p> <p>Va ser la primera escola d'Almacelles des del 1840 fins el 1890 i fou la residència habitual del primer professor del poble, en Jordi Boix i Ibarz. Hi van arribar a haver-hi prop d'un centenar d'escolars, d'entre 6 i 10 anys.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	27
Ref. cadastral:	70329-12
Superfície total:	130,00 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Deshabitada
Any de construcció:	1776-1778
Primer propietari:	Francesc Bosch, de Mollerussa
Descripció:	<p>Com en altres casos, es tracta de la nau dreta d'una originària casa de dues naus. La casa es conserva íntegra del seu estat originari, si bé s'ha produït alguna reforma en la porta d'accés a l'habitatge, el qual caldria saber si encara queda l'arcada primitiva sota la capa d'arrebossat posterior. Es veuen els frisos de pedra entre nivells de planta, els marcs de pedra de la porta exterior (en arc de mig punt) i el típic de la finestra de les golfes que encara es conserva tal com eren en un primer moment, sense que s'hagi afegit un balcó com en altres casos. En aquest cas, és un finestra de forma quadrangular. El fris sota-coberta és el típic format a base de semicercles i el balcó existent és de forja, decorat amb barrots llisos, hel·licoïdals a les cantonades i amb motius florals al centre.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	28
Ref. cadastral:	70321-04
Superfície total:	393,72 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Habitada
Any de construcció:	1773-74
Primer propietari:	Melcior de Guàrdia i Matas (Hostal)
Descripció:	<p>Una de les dues úniques cases que resten encara dempeus del primer edifici que es bastí a Almacelles. Formava part de l'anomenada Casa del Senyor o Palau dels Barons d'Esponellà, formada per nou naus de cases, de les quals encara queden quatre. Aquest sector era el que estava dedicat a hostatjar els serveis del nou poble i precisament, aquesta casa era la destinada a fonda del nou poble, fonda que –més tard- es va traslladar a la part de llevant de l'edifici. D'aquest edifici tan interessant destaca encara els frisos d'entre nivells del primer i segon pis, que es veuen a simple vista i aquesta casa, per ser la darrera de tot el conjunt; encara compta amb la pedra cantonera que decorava el xamfrà dret de l'immoble. Els marcs de portes i finestres es conserven en perfecte estat, amb arc de mig punt i, en el cas de les portes dels balcons, un seguit d'arquivoltes decoren el marc d'aquestes.</p> <p>El fris de sota-coberta es conserva encara el primitiu i es tracta d'una cornisa en diferents nivells que fan la funció d'aleró i de suport, en aquell temps, d'unes canonades que ajudaven a desguassar l'aigua que s'acumulava en el teulat.</p> <p>Els balcons són els originals de l'època i són de forja amb motius florals en la part inferior, roscats de ferro petits entre barrots en la part superior i barrots llisos en la part central d'aquests.</p> <p>Malauradament, la part baixa ha estat completament reformada i no queda res de les portalades i finestral que s'intercalaven en un primer moment.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

Número actual:	30
Ref. cadastral:	70321-05
Superfície total:	507,15 m ²
Estat actual:	Deteriorada. Habitada
Any de construcció:	1773-74
Primer propietari:	Melcior de Guàrdia i Matas (Col·lector i molí)
Descripció:	<p>Una de les dues úniques cases que resten encara dempeus del primer edifici que es bastí a Almacelles. Formava part de l'anomenada Casa del Senyor o Palau dels Barons d'Esponellà, formada per nou naus de cases, de les quals encara queden quatre. Aquest sector era el que estava dedicat a hostatjar els serveis del nou poble i precisament, aquesta casa era la destinada a ser la residència del col·lector de la nova població i un molí d'oli en la planta baixa. D'aquest edifici tan interessant destaca encara els frisos d'entre nivells del primer i segon pis, que es veuen a simple vista. Els marcs de portes i finestres es conserven en perfecte estat, amb arc de mig punt i, en el cas de les portes dels balcons, un seguit d'arquivoltes decoren el marc d'aquestes. Aquesta casa preserva una mitja nau cap a llevant, que es pot constatar en veure com van solucionar la modificació d'un balcó que va quedar escapçat i s'hi va fer una finestra imitant l'aspecte de les del pis superior.</p> <p>El fris de sota-coberta es conserva encara el primitiu i es tracta d'una cornisa en diferents nivells que fan la funció d'aleró i de suport, en aquell temps, d'unes canonades que ajudaven a desguassar l'aigua que s'acumulava en el teulat.</p> <p>Els balcons són els originals de l'època i són de forja amb motius florals en la part inferior, roscats de ferro petits entre barrots en la part superior i barrots llisos en la part central d'aquests.</p> <p>Malauradament, la part baixa ha estat completament reformada i no queda res de les portalades i finestral que s'intercalaven en un primer moment.</p>
PROTECCIÓ	<p>D'acord amb les determinacions de la zona.</p> <p>Es prohibeixen addicions en la part superior que malmetin el volum de l'edifici</p>

B.2 DETERMINACIONS GENERALS DE PROTECCIÓ

La protecció es remet a la normativa del POUM, zona 1ª. Les condicions següents s'afegeixen a les d'aquesta Normativa.

Façana: arrebossat i pintura.

Es respectaran les pautes de composició i tamany originals, disposant les obertures d'acord amb els eixos de composició inicial, sense canviar els tamany i proporcions.

Les façanes s'arrebossaran i pintaran (el color el decidirà l'Ajuntament, després de l'anàlisi del color originari).

NOTA: PER QUÈ NO ES PODEN ESTUCAR???

Les cornises, frisos, cantonades i tots els emmarcaments de pedra, hauran de quedar vistos

Teulada, voladís i cornisa.

Es recuperaran les cornises originals. El voladís de la cornisa podrà variar entre els 20 i els 30 cm.

En cap cas es deixaran els baixants vistos.

Emmarcaments de les obertures i frisos.

Els emmarcaments de pedra es respectaran i deixaran vistos. Els que hagin desaparegut se substituiran per altres de pedra semblant.

Els frisos que separen els pisos es tractaran de manera semblant.

Portes.

Les portes de la planta baixa es formaran amb un arc "escasser". L'emmarcament haurà de ser de pedra.

Forja dels balcons.

Es mantindrà la forja existent o se substituirà per una altra treballada de manera semblant. Es pintarà de color negre.

Elements externs adossats a la façana.

C. JACIMENTS ARQUELÒGICS.

Jaciment: Torre del Barbut

- ?? Coordenades: 290.000/4.625.050
- ?? Tipus: Lloc d'habitació amb estructures conservades
- ?? Cronologia: -650/-50 Primera edat del ferro- ibèric
- ?? Context: Al cim de turó del Llopet, avui dia rebaixat pel conreu.
- ?? Descripció: s'accedeix al lloc per la carretera L-902 en direcció Alfarràs, en el P.K. 3 agafar un trencall a la dreta. Materials ceràmics trobats: ceràmica a mà, ceràmica a torn, frag. de kalathos, colls de cigne, vernís roig ilerget, campaniana A.... Es troben també molins barquiformes
- ?? Estat de conservació: destruït
- ?? Mesures de protecció: davant de qualsevol obra o actuació tant en el mateix jaciment com en la seva zona d'influència, s'haurà de procedir a una intervenció que haurà de ser autoritzada pel Departament de Cultura

Jaciment: Castell de la Saira

- ?? **Està declarat (BIC: Bien de Interés Cultural)**
- ?? Coordenades: 292.800/4.621.700
- ?? Tipus Lloc d'habitació amb estructures conservades
- ?? Cronologia: -450/-50 Primera edat del Ferro- Ibèric
s. Vd.C/ s. XV Medieval
- ?? Context: al cim i vessants del Tossal de la Caperutxa
- ?? Descripció: s'accedeix al tossal agafant el camí en direcció el nucli agregat de la Saira.
En la part alta del turó s'hi troba les restes d'una petita fortalesa militar islàmica
En les vessants les restes d'un poblat ibèric amb cases adossades ben definides
- ?? Estat de conservació: regular
- ?? Intervencions realitzades. Excavacions anys 2001 i 2002
- ?? Restauració any 2005
- ?? Mesures de protecció: davant de qualsevol obra o actuació tant en el mateix jaciment com en la seva zona d'influència s'haurà de procedir a una intervenció que haurà de ser autoritzada pel Departament de Cultura

Jaciment: Lo Vilot

- ?? Coordenades. 287.550/4.623.350
- ?? Tipus: Lloc d'habitació amb estructures
- ?? Cronologia: -1200/-650 Bronze-Pimera edat del Ferro
s. V d.C./ s. XVII Medieval i Modern
- ?? Context: al cim del turó i a les parts baixes d'aquest
- ?? Descripció: s'accedeix sortint del nucli urbà per la L-902. S'agafa un camí a la dreta tot just passat el pont de la via del tren. AL cim no s'hi troba cap resta i en les vessants

tampoc. A la banda nord-est just al camí dels Pedregals apareixen les estructures muràries i restes materials de l'Almacelles medieval.

- ?? Estat de conservació: regular
- ?? Intervencions realitzades: excavació any 2005
- ?? Mesures de protecció: davant de qualsevol obra o actuació tant en el mateix jaciment com en la seva zona d'influència s'haurà de procedir a una intervenció que haurà de ser autoritzada pel Departament de Cultura

Jaciment: Pla de la Creu

- ?? Coordenades: 28804/462282
- ?? Tipus: Lloc d'habitació sense estructures
- ?? Cronologia: -900/-650 Bronze Final
- ?? Context: part alta del poble en direcció a Lleida ciutat
- ?? Descripció. S'accedeix per la N-240 en direcció al polígon el Pla de la Creu. S'hi troben restes ceràmiques de ceràmica a mà i molins barquiformes
- ?? Estat de conservació: destruït per la construcció de la línia fèrria
- ?? Mesures de protecció: davant de qualsevol obra o actuació tant en el mateix jaciment com en la seva zona d'influència s'haurà de procedir a una intervenció que haurà de ser autoritzada pel Departament de Cultura

Indret d'interès arqueològic: Camí d'Esplús

- ?? Coordenades: 284280/4624220
- ?? Tipus: via pública
- ?? Cronologia: -218/476 època romana
- ?? Context: l'indret d'interès és el camí d'Esplús que coincidiria amb l'antiga via romana.
- ?? Descripció: S'han trobat al llarg del camí dos mil·liaris.
- ?? Estat de conservació: dolent
- ?? Mesures de protecció: davant de qualsevol obra o actuació tant en el mateix jaciment com en la seva zona d'influència s'haurà de procedir a una intervenció que haurà de ser autoritzada pel Departament de Cultura